

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Bc. Ondřeje Šafránka ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČO: 67010041
pobočný spolek spolku Děti Země
sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno
zastoupen advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Štěpánská 640/45, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2024, sp. zn. KUUK/014970/2022/23,
č. j. KUUK/045269/2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 20. 3. 2024, sp. zn. KUUK/014970/2022/23, č. j. KUUK/045269/2024, **se pro nezákonnost zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své právní zástupkyně domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2024, sp. zn. KUUK/014970/2022/23, č. j. KUUK/045269/2024, jímž bylo zrušeno rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru dopravy a silničního hospodářství, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 2. 1. 2019, č. j. ODSH-2599/2012, zn. MULO-198/2019, kterým bylo vysloveno, že žalobce není účastníkem řízení ve věci dodatečného povolení staveb SO A 122 přeložka silnice III/24712a, SO A 123 přeložka silnice III/00819, SO A 124 přeložka silnice III/00820, SO A 221 nadjezd na silnici III/00819 Opárno – Bílinka, SO A 223 nadjezd na silnici III/00820 Velemín – Opárno a SO A 820 rekultivace silnic (dále jen „stavba“), a kterým bylo současně řízení o účastenství zastaveno.
2. Žalobce se současně v žalobě domáhal přiznání náhrady nákladů řízení.

Žaloba

3. V žalobě žalobce zrekapituloval průběh správního řízení. Dále předložil argumentaci směřující k prokázání jeho aktivní žalobní legitimace v dané věci. Uvedl, že je spolkem, z jehož stanov vyplývá, že jeho hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny a životního prostředí. V souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, (dále jen „zákon o posuzování vlivů“) se žalobce přihlásil do řízení do 30 dnů od zveřejnění veřejné vyhlášky na úřední desce správního orgánu prvního stupně. Žalobce trval na tom, že jeho vyloučením z řízení a následným zastavením řízení o účastenství došlo k porušení jeho procesních i hmotných práv.
4. Žalobce poukázal na skutečnost, že Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 29. 11. 2021, č. j. 15 A 106/2019-48, zrušil jak původní rozhodnutí žalovaného, tak i prvostupňové rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost. Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 As 382/2021-63, sice rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil, ale současně zrušil i původní rozhodnutí žalovaného o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí o účastenství žalobce v řízení o dodatečném povolení stavby a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku uložil žalovanému učinit vlastní přezkoumatelně odůvodněnou odbornou úvahu, zda záměr nepodléhá (neměl podléhat) přinejmenším zjišťovacímu řízení, potažmo následně posouzení vlivů záměru na životní prostředí. Teprve na základě této úvahy měl dle Nejvyššího správního soudu žalovaný posoudit, zda řízení o dodatečném povolení stavby nebylo (nemělo být) navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů, jehož účastníkem by byl (měl být) i žalobce jako dotčená veřejnost s tím, že uložil žalovanému vypořádat odvolací námitky žalobce zahrnující argumenty, proč se jedná o navazující řízení.
5. Žalobce namítal, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 As 382/2021-63, když rozhodl o zrušení prvostupňového rozhodnutí a zastavení řízení o účastenství s poukazem na skutečnost, že ve věci stavby bylo v mezidobí vydáno meritorní rozhodnutí, které nabylo právní moci, a proto nelze v řízení o účastenství pokračovat, neboť po vydání rozhodnutí ve věci samé se již usnesení o účastenství nevydává. Dle žalobce žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí v rozporu s právními názory Nejvyššího správního soudu, když se neřídil závazným právním názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 As 382/2021-63. Žalovaný trval na tom, že v žalobou napadeném rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

rovněž není přezkoumatelně odůvodněno, proč žalovaný závazné právní názory Nejvyššího správního soudu nerespektoval.

6. Žalobce namítal, že odkaz žalovaného na skutečnost, že meritorní rozhodnutí o stavbě je již pravomocné, je irrelevantní. Dle žalobce i v takovém případě měl žalovaný o účasti žalobce rozhodnout a případně provést nápravu. Žalobce trval na tom, že žalovaný byl povinen rozhodnout o tom, zda žalobce je, či není účastníkem předmětného řízení.
7. Žalobce poukázal na skutečnost, že pokud by byl akceptovaný postup žalovaného, bylo by možné protahováním řízení o účastenství dotčené veřejnosti a následným urychleným ukončením meritorního řízení dosáhnout vyloučení účasti do řízení řádně přihlášené dotčené veřejnosti z meritorního přezkumu různých stavebních záměrů.
8. Následně žalobce uvedl, z jakých důvodů se domnívá, že byl oprávněn jako dotčená veřejnost být účastníkem řízení o dodatečném povolení předmětné stavby.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření akcentoval, že žalobou napadené rozhodnutí neřeší otázku, zda žalobce měl, či neměl být účastníkem řízení o dodatečném povolení stavby. Dle žalovaného totiž v průběhu času nastaly takové skutečnosti, v důsledku kterých by již posouzení předmětné otázky účastenství mělo toliko akademický význam bez reálných dopadů do práv a povinností dotčených osob. Žádost žalobce o přiznání účastenství v řízení o dodatečném povolení stavby se dle žalovaného stala zjevně bezpředmětnou ve smyslu § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“). Proto žalovaný přistoupil v souladu s § 90 odst. 4 správního řádu k zastavení dalšího posuzování této otázky.
10. Žalovaný poukázal na skutečnost, že poté, co se žalobce dozvěděl o vydání rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 2021, č. j. 15 A 106/2019-48, měl žalobce možnost u příslušného orgánu požádat o obnovu řízení o dodatečné povolení stavby. Tuto žádost však podal opožděně. Dle žalovaného tedy ze zákona musela dostat přednost ochrana práv těch, kteří nabyli práva z dodatečného povolení stavby v dobré víře.
11. Žalovaný uvedl, že nepřehlédl, tu část rozsudku Nejvyššího správního soudu, ve které byl vysloven závazný právní názor ohledně dalšího řízení v předmětné věci. Ani tato část rozsudku však dle názoru žalovaného nemohla vyloučit postup dle § 90 odst. 4 správního řádu z důvodu nově nastalých skutečností. Žalovaný trval na tom, že tyto nové skutečnosti nemohl Nejvyšší správní soud zabývajíc se skutkovým stavem, který tu byl v době vydání původního rozhodnutí žalovaného, předvídat a ve svém rozsudku zohlednit. Nejvyšší správní soud se ve svém rozsudku nezabýval existencí pravomocného rozhodnutí v řízení o dodatečném povolení stavby, ani tím, že již uplynuly lhůty pro možnost jeho přezkumu. Dle žalovaného se tedy logicky ani nezabýval otázkou, zda má nadále smysl pokračovat v posuzování otázky účastenství žalobce v řízení předcházejícím vydání dodatečného povolení stavby.
12. Žalovaný trval na tom, že rozhodnutí o dodatečném povolení stavby již nelze nijak změnit, a proto by posuzování otázky účastenství mělo pouze akademický význam. Stavba je již řadu let zrealizována.
13. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013-97, ve kterém je uvedeno, že v důsledku výstavby úseku dálnice D8-0805 Lovosice – Řehlovice již došlo v podstatě k nevratným zásahům do přírody a krajiny Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

Chráněné krajinné oblasti České středohoří. Současně soud v tomto rozsudku zdůraznil význam veřejného zájmu nejen na účelném využití již investovaných veřejných prostředků, na urychleném řešení složité dopravní situace způsobené mnohaletým zpožděním s dostavbou tohoto úseku dálnice D8 a na ochraně životního prostředí obyvatel obcí nacházejících se na stávajících objízdných trasách tehdy nedokončeného úseku dálnice. S přihlédnutím k těmto mimořádným skutkovým okolnostem celé věci dospěl pak Nejvyšší správní soud k závěru, že případné zrušení stavebního povolení daného úseku dálnice D8 by nemohl nijak prospět veřejnému zájmu na ochraně přírody a krajiny, k jehož prosazování má účast žalobce v příslušných správních řízeních sloužit. S uvedenými závěry se žalovaný plně ztotožnil a měl za to, že se shodným prvkem racionality by mělo být přistupováno i k dalším řízením týkajícím se daného úseku dálnice D8, tedy i k nyní posuzovanému řízení o účastenství žalobce v pravomocně skončeném řízení o dodatečném povolení stavby.

Posouzení věci soudem

14. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první téhož zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
16. Zásadní spornou otázkou v daném soudním sporu je, zda žalovaný měl pokračovat v řízení o určení účastenství žalobce po zrušení původního rozhodnutí žalovaného rozsudkem Nejvyššího správního soudu za situace, kdy ještě před vydáním předmětného rozsudku Nejvyššího správního soudu nabylo právní moci meritorní rozhodnutí o dodatečném povolení stavby vydané v řízení, v němž se žalobce domáhal účastenství.
17. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí svůj právní názor, že po pravomocném ukončení řízení o věci samé již není možné rozhodovat o tom, zda je určitá osoba účastníkem řízení, opíral o závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 222/2014-147, publikovaném pod č. 3288/2015 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Tento rozsudek byl publikován s právní větou „II. Pokud došlo k vydání rozhodnutí o věci samé, nelze vydat usnesení o tom, zda určitá osoba je, či není účastníkem řízení podle § 28 odst. 1 správního řádu z roku 2004, kromě zákonem předvídaných výjimek.“. V odůvodnění tohoto rozsudku je však rozlišován postup správních orgánů v případě, kdy se subjekt domáhá určení účastenství po rozhodnutí ve věci samé, a v případě, že se subjekt domáhá určení účastenství již v průběhu řízení vedeného o meritorní otázce. Pro případ, že se subjekt domáhá určení účastenství po vydání rozhodnutí ve věci samé, plně platí závěr uvedený v publikované právní větě. Ovšem k případu, kdy se subjekt domáhal určení účastenství postupem dle § 28 odst. 1 správního řádu již v průběhu řízení vedeného Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

o meritorní otázce, Nejvyšší správní soud konstatoval, že pokud bylo následně původní negativní rozhodnutí o účastenství v takovém případě zrušeno, může takový subjekt učinit úkon, který mezitím zmeškal podle § 28 odst. 2 správního řádu.

18. Na tomto místě soud poznamenává, že publikované právní věty nejsou nijak právně závazné. Jedná se pouze o jakýsi stručný abstrakt vybraných závěrů z daného rozhodnutí soudu, který ulehčuje orientaci v judikatuře. Ne vždy v sobě publikované právní věty zahrnují veškeré rozhodné skutkové okolnosti pro posouzení případu. Při aplikaci judikatury je vždy nutné vycházet z odůvodnění konkrétního rozhodnutí a není možné se spoléhat pouze na znění publikované právní věty.
19. V daném případě z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce se přihlásil do předmětného řízení podáním ze dne 27. 12. 2018. Prvostupňovým rozhodnutím (ze dne 2. 1. 2019) bylo rozhodnuto, že žalobce není účastníkem daného řízení. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí bylo původním rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 3. 2019, č. j. 36923/DS/2019/DS, zamítnuto. Řízení ve věci dodatečného povolení stavby bylo ukončeno rozhodnutím o dodatečném povolení stavby ze dne 30. 5. 2019, č. j. ODH-2599/2012, zn. MULO-18422/2019. Právní moc tohoto rozhodnutí dle údajů prvostupňového orgánu nastala dne 2. 8. 2019. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 2021, č. j. 15 A 106/2019-48, kterým bylo původní rozhodnutí žalovaného ve věci účastenství žalobce zrušeno, byl vydán již po rozhodnutí o dodatečném povolení stavby. Žalovaný však ve své kasační stížnosti neuvedl žádnou argumentaci v tom směru, že by již po rozhodnutí ve věci nebylo možné rozhodovat o účastenství. Proto se touto otázkou zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 As 382/2021-63, kterým byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 2021, č. j. 15 A 106/2019-48, i původní rozhodnutí žalovaného ve věci účastenství žalobce.
20. Z obsahu správního spisu tedy jednoznačně vyplývá, že žalobce se domáhal účastenství v předmětném řízení ještě v průběhu řízení o dodatečném povolení stavby a že o jeho účastenství bylo ještě v průběhu tohoto řízení správními orgány rozhodnuto. V případě následného zrušení takového rozhodnutí soudem je nutné ve smyslu závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 222/2014-147, postupovat tak, že při respektování závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu příslušný správní orgán o účastenství žalobce v předmětném řízení o dodatečném povolení stavby znovu rozhodne a procesní postavení žalobce v daném řízení vyřeší. Dle soudu není možné argumentovat tím, že v mezidobí rozhodnutí ve věci samé nabylo právní moci, protože právní moc byla vystavěna na nezákonně vyřešené otázce účastenství. Po zrušení negativního rozhodnutí o účastenství již nelze vycházet z premisy, že dotčený subjekt účastníkem nebyl. Správní orgán je vázán právním názorem soudu a musí vytvořit procesní prostor pro nové posouzení účastenství. Připustit opačný závěr by znamenalo, že nezákonné vyloučení subjektu z řízení by se stalo fakticky nenapravitelným jen proto, že soudní přezkum skončil až po vydání meritorního rozhodnutí. Takový výklad by popíral účel soudní ochrany. Nejde totiž o „nový vstup“ do dávno skončeného řízení, ale o pokračování v řádném vyřešení otázky, která byla včas otevřena a správními orgány nezákonně vyřešena.
21. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o posouzení účastenství žalobce bylo nezákonné a vycházelo z nesprávného právního názoru žalovaného. V postupu žalovaného spatřuje soud nezákonnost ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s., a proto jej v souladu s tímto ustanovením zrušil. V souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. soud

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

rovněž vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení příslušný správní orgán vázán závazným právním názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 As 382/2021-63, posoudí otázku účastenství žalobce v předmětném řízení o dodatečném povolení stavby a rozhodne o účastenství žalobce. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. bude žalovaný vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.

22. Pro úplnost soud poznamenává, že poukazem na racionalitu, který žalovaný uvedl ve svém vyjádření k žalobě, není možné ospravedlňovat nezákonný zásah do procesních práv žalobce.
23. Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9 800 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právní zástupkyně žalobce JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 1. 1. 2025 [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a); podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d] a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta (dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 20. května 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.